

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi neuvolatoiminnasta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta, luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asevelvollisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1443/2007) muuttamisesta sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1122/2023) muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia, asevelvollisuuslakia, naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annettua lakia ja oppilas- ja opiskeluhuoltolakia.

Esityksessä ehdotetaan, että neuvolaa, kouluterveydenhuoltoa ja lasten sekä nuorten suun terveydenhuoltoa koskevia terveydenhuoltolain säännöksiä muutettaisiin siten, että laissa ei enää säädettäisi tarkoista ajankohdista, jolloin terveystarkastukset on toteutettava. Terveystarkastusten ajankohdasta ja sisällöstä säädettäisiin jatkossa asetuksessa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opiskeluterveydenhuollon terveystarkastuksia siten, että oppivelvollisuusikäisille opiskeluterveydenhuoltoon sisältyisi jatkossa Puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus hyvinvointialueen järjestämänä sinä vuonna, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Kaikkien yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden terveystarkastus ehdotetaan muutettavaksi tarpeen mukaan tehtäväksi kuten jo nykyisin korkeakouluopiskelijoiden osalta tehdään. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sähköisestä terveystarkastuksesta, jota käytetään opiskeluterveydenhuollossa ja hyödynnetään laadittaessa ehdotusta arvioksi palveluskelpoisuudesta ennakkoterveystarkastuksessa. Tätä sähköistä terveystarkastusta ei kuitenkaan käytettäisi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollossa.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti hallitus päivittää säädökset neuvolan, kouluterveydenhuollon ja muiden ikäryhmälle tarkoitettujen palvelujen osalta lisäten palveluiden vaikuttavuutta. Tavoitteena on terveystarkastusten vaikuttavuuden lisääminen kohdentamalla palveluja aiempaa paremmin yksilöllisen tarpeen mukaan

digitalisaation ja sähköisten palvelujen avulla. Toimenpiteinä osassa terveystarkastuksia voitaisiin hyödyntää sähköisiä palveluja tai sähköisen asioinnin osuutta. Tarkastuksia ja palveluja kohdennettaisiin yksilöllisen tarpeen mukaan.

Puolustusministeriön vuonna 2022 asettama poikkihallinnollinen työryhmä on esittänyt, että Puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus ja opiskeluterveydenhuollon terveystarkastus yhdistettäisiin oppivelvollisuusikäisten osalta yhdeksi kokonaisuudeksi parlamentaarisen asevelvollisuuskomitean ehdotuksen mukaisesti.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on keventää palvelujen sisältöjä koskevaa yksityiskohtaista sääntelyä, joka on tullut tarpeettomaksi hyvinvointialueiden aloittamisen ja järjestämislain mukaisen kansallisen ohjauksen myötä.

Neuvolan ja kouluterveydenhuollon, mukaan lukien suun terveydenhuollon, palveluja koskevien muutosten tavoitteena on selkeyttää palveluja koskevaa säädöspohjaa sekä antaa hyvinvointialueille järjestämisen vapautta muun muassa terveysneuvonnan sisältöihin ja toteuttamistapoihin. Samalla nykyinen valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011) kumottaisiin.

Lisäksi tavoitteena on parantaa kutsuntoihin liittyvien terveystarkastusten laatua, kattavuutta ja saavutettavuutta sekä lisätä nuorten yhdenvertaisuutta yhdistämällä kutsuntoihin liittyvät ennakkoterveystarkastukset toisen asteen opiskelijoiden terveystarkastuksiin.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet.

Kirjallisen lausunnon voi lähettää myös sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Lausunnossa pyydetään viittaamaan asianumeroon VN/34144/2023.

VAHVA-asianhallintajärjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään kuitenkin viemään lausuntonsa suoraan asialle VN/34144/2023.

Lausuntoja voivat antaa myös muut kuin jakelussa mainitut tahot. Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan Lausuntopalvelussa ja Hankeikkunassa.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön viimeistään 26.6.2025.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat:

Erityisasiantuntija Pia Suvivuo, STM, etunimi.sukunimi@gov.fi (Neuvolatoiminta ja kouluterveydenhuolto)

Lakimies Sini Huikuri, STM, etunimi.sukunimi@gov.fi (Lainsäädäntö, opiskeluterveydenhuolto ja kutsuntojen ennakkoterveystarkastukset)

Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen, PLM, etunimi.sukunimi@gov.fi (Kutsuntojen ennakkoterveystarkastukset)

Lääkintöneuvos Merja-Liisa Auero, STM, etunimi.sukunimi@gov.fi (Suun terveydenhuolto neuvolatoiminnassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa)

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM105:00/2023> - Hankeikkuna STM105:00/2023

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM105:00/2023> - Hankeikkuna STM105:00/2023 (på svenska)

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.pdf](#)

[Luonnos valtioneuvoston asetukseksi neuvolatoiminnasta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta.pdf](#)

[Perustelumuistioluonnos_VN asetus neuvolatoiminnasta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta.pdf](#)

[Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälso- och sjukvårdslagen och vissa lagar som har samband med den \(utkast\).pdf](#)

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

- ☐ Kuntaa
- ☐ Hyvinvointialuetta
- ☐ Ministeriötä
- ☐ Muuta valtion viranomaista
- ☐ Ammattijärjestöä
- ☐ Muuta järjestöä
- ☐ Yliopistoa, ammattikorkeakoulua tai muuta oppilaitosta
- ☐ Jotakin muuta

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta varhaisen tuen saatavuuden parantamisesta?

- ☐ Kyllä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan tai lisäksi seuraavia toimia

Ehdotetut toimet kohtaan 2:

3. Ovatko suun terveydenhuoltoon koskevat esitykset kannatettavia?

3.1 Raskaudenaikaisissa neuvolapalveluissa

- ☐ Kyllä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan tai lisäksi seuraavia toimia

Ehdotetut toimet kohtaan 3.1:

Muita huomioita kohtaan 3.1:

3.2 Alle kouluikäisen neuvolapalveluissa

- ☐ Kyllä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan tai lisäksi seuraavia toimia

Ehdotetut toimet kohtaan 3.2:

Muita huomioita kohtaan 3.2:

3.3 Kouluterveydenhuollon palveluissa

- ☐ Kyllä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan tai lisäksi seuraavia toimia

Ehdotetut toimet kohtaan 3.3:

Muita huomioita kohtaan 3.3:

3.4 Opiskeluterveydenhuollon palveluissa

- ☐ Kyllä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan tai lisäksi seuraavia toimia

Ehdotetut toimet kohtaan 3.4:

Muita huomioita kohtaan 3.4:

4. Onko sääntely opiskeluterveydenhuollon ja siihen kuuluvasta sähköisestä terveystarkastuksesta terveydenhuoltolain 17 §:n 2 momentin ja 70 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

- ☐ Kyllä

- En osaa sanoa
- Ei, vaan säännöksiä olisi muokattava seuraavalla tavalla

Ehdotetut muokkaukset kohtaan 4:

5. Onko esitetty sääntely valtioneuvoston asetukseen neuvolatoiminnasta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sisällöstä riittävä terveystarkastusten toteuttamiseksi?

- Kyllä
- En osaa sanoa
- Ei

6. Yhtenä toimenpiteenä asetuserinnoksessa ehdotetaan kansallisten ohjeistuksien ja suosituksen päivittäminen NEUKO-tietokantaan. Onko esitetty toimenpide riittävä?

- Kyllä
- En osaa sanoa
- Ei

7. Millaista muuta kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

8. Muita huomioita

Muita huomioita hallituksen esityksen luonnoksesta:

Muita huomioita asetuserinnoksista:

Klemetti Reija
Sosiaali- ja terveysministeriö

Huikuri Sini
Sosiaali- ja terveysministeriö